

listopad 2023

Kariérové poradenství a vzdělávání - základní principy

Expertní komora kariérového
poradenství, z.s.

www.komorakp.cz

Kdo jsme

EKKP je tvořena organizacemi poskytujícími kariérové poradenství (dále jen KP) a krajskými vzdělávacími organizacemi. Jsou to subjekty, které se systematicky věnují rozvoji KP směrem k různým cílovým skupinám (školy, vzdělávání dospělých, znevýhodněných skupin).

Kariérové poradenství a vzdělávání - základní principy

V České republice se ve strategických dokumentech používá pojem kariérové poradenství a vzdělávání, účelem tohoto textu je vymežit tyto pojmy na základě odborné shody.

1. Kariéra zahrnuje veškeré aspekty lidského života. Neznamená jen placenou práci, jde o jakoukoliv profesní, dobrovolnickou, vzdělávací či jinou činnost, které se člověk během svého života věnuje.
2. Aby lidé uměli rozpoznat a uplatňovat svůj potenciál v pracovním i osobním životě, potřebují *kariérové kompetence*¹. Kariérové kompetence je nutné rozvíjet již v počátečním vzdělávání (*kariérové vzdělávání*) a podporovat je dostupnými službami celoživotního poradenství (včetně *kariérového poradenství*).

Kariérové poradenství

3. Služba kariérového poradenství musí být dostupná komukoliv v jakémkoliv věku. Nestačí, aby byla k dispozici jen v době přechodu mezi stupni vzdělávání, při nástupu absolventů/ek škol na trh práce nebo pouze zranitelným skupinám.
4. Kariérové poradenství je poskytováno v nejlepším zájmu konkrétního jednotlivce. U klientů a klientek podporuje přebírání odpovědnosti za svá rozhodnutí a aktivní přístup k životu, z čehož má v konečném důsledku prospěch celá společnost.
5. Služby kariérového poradenství jsou součástí integrovaného systému, který je nutné mezirezortně koordinovat s dalšími klíčovými aktéry. Koordinace zajistí dostupnost a kvalitu služeb kariérového poradenství široké veřejnosti, a to jak žákům/yním a studentům/kám během počátečního vzdělávání, tak dospělým v průběhu celého jejich života.

¹ Pojem kariérové kompetence používá Národní soustava kvalifikací, ale jeho obsah není dosud vydefinován.

6. K tomu, aby bylo možné kvalitně realizovat služby kariérového poradenství, je potřeba mít k dispozici data o kariérových kompetencích obyvatel ČR a umět je vyhodnocovat. Tato data jsou zásadní pro nastavení a fungování celého integrovaného systému těchto služeb.

7. Kariérový poradce/poradkyně je odborník/odbornice, který/á poskytuje individuální a skupinové poradenství cílovým skupinám různého věku a je vázán/a etickým kodexem. Kariérové poradenství je samostatná mezioborová kvalifikace vyžadující specifické znalosti a dovednosti, které jsou dnes již popsány v Národní soustavě kvalifikací.

8. Ve školství je kariérový poradce/poradkyně součástí školního poradenského pracoviště a poskytuje žákům a žákyním individuální nebo skupinové poradenské služby.

Kariérové vzdělávání

Národní soustava kvalifikací definuje kariérové vzdělávání jako soubor vzdělávacích činností zacílených na získávání a rozvoj dovedností pro řízení kariéry (kariérové kompetence). Jsou realizovány s ohledem na aktuální stav rozvoje dovedností pro řízení kariéry (kariérovým kompetencím) žákům a žákyním a s respektem k jejich potřebám³.

9. Kariérové kompetence je nezbytné srozumitelně definovat v kurikulu na národní úrovni ve vazbě na klíčové kompetence a další obsahy vzdělávání.

10. Rozvoj kariérových kompetencí je potřeba integrovat do výuky⁴ a propojit ho s dalšími souvisejícími obsahy. Ve škole je proto nutné zajistit koordinaci kariérového vzdělávání žáků a žákyním tak, aby na něm při naplňování kurikula spolupracoval celý pedagogický sbor za podpory vedení.

11. Kariérové vzdělávání musí zahrnovat autentické zkušenosti ze světa práce, např. prostřednictvím exkurzí či praxí, provázané s následnou reflexí. Reflexe dosavadních zkušeností je základem sebepoznání, resp. se na jejím základě vytváří kompetenční profil jedince.

12. Pro účely kariérového vzdělávání je potřeba mít přístup k aktuálním, atraktivně a srozumitelně zpracovaným informacím ze světa práce. Jedná se o specifický typ informací, které velmi rychle ztrácí na aktuálnosti.

² Viz například etické standardy IAIEVG: <https://iaevg.com/Ethical-guidelines>.

³ Viz hodnotící standard kvalifikace Kariérový poradce / kariérová poradkyně v Národní soustavě kvalifikací, str. 9.

⁴ Rozvoj kariérových kompetencí by měl být nedílnou součástí kurikula a kariérové kompetence by měly být definovány jako očekávané výstupy.

Členské organizace EKKP

- **Centrum kompetencí, z.s.**
- **EKS, z.s.**
- **Vysočina Education**, příspěvková organizace
- **Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň, sady 5. května 42**, příspěvková organizace
- **Vzdělávací institut Středočeského kraje**, příspěvková organizace
- **Vzdělávací institut pro Moravu, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám**, příspěvková organizace
- **Nadání a dovednosti o.p.s.**